

Вправи для повторення
----

417. Перший автомобіль долає шлях між двома містами за 1,5 год, а другий — за 1,2 год. Швидкість другого автомобіля більша від швидкості першого на 15 км/год. Знайдіть відстань між містами.
418. З міста A до міста B одночасно виїхали легковий автомобіль
- $$= 4a^3 - 2a^2b + 2ab^2 - b^3.$$

ючи множення многочленів, проміжні результати можна не за-

$$(2a^2 + b^2)(2a - b) = 4a^3 - 2a^2b + 2ab^2 - b^3.$$

ому з наведених прикладів добуток двох многочленів ми запису-
дді многочлена. Взагалі, добуток будь-яких многочленів завжди
ати у вигляді многочлена.

Приклади розв'язання вправ

Виконати множення:

$$-xy + 4y^2)(2x - 3y);$$

$$б) (a + b)(a + 1)(b - 1).$$

$$-xy + 4y^2)(2x - 3y) = 4x^3 - \underline{6x^2y} - \underline{2x^2y} + \underline{3xy^2} + \underline{8xy^2} - 12y^3 =$$

$$= 4x^3 - 8x^2y + 11xy^2 - 12y^3.$$

демо добуток перших двох многочленів, а потім одержаний до-
жимо на третій многочлен:

$$(a + 1)(b - 1) = (a^2 + a + ba + b)(b - 1) =$$

$$= a^2b - a^2 + \underline{ab} - a + b^2a - \underline{ba} + b^2 - b = a^2b - a^2 - a + ab^2 + b^2 - b. \bullet$$

Розв'язати рівняння $(x - 2)(2x + 3) - x(2x + 4) = 3$.

$$3x - 4x - 6 - 2x^2 - 4x = 3; \quad -5x - 6 = 3; \quad -5x = 9; \quad x = -1,8.$$

дь. $-1,8. \bullet$

Усно

йте множення:

$$2)(b + 1);$$

$$б) (a + b)(c - d);$$

$$в) (x + y)(a + b - c).$$

Виконати
писувати:

У кож-
вали у вигл-
можна запи-

Приклад 1

$$а) (2x^2 -$$

$$\bullet а) (2$$

б) Зна-
буток помн-

$$(a + b)$$

Приклад 2

$$\bullet 2x^2 +$$

Відпо-

422. Виконати

$$а) (a +$$

Приходимо до такого правила:

Щоб помножити многочлен на многочлен, досить кожний член одного многочлена помножити на кожний член іншого многочлена й одержані добутки додати.

Помножимо за цим правилом многочлен $2a^2 + b^2$ на многочлен $2a - b$:

$$\begin{aligned}(2a^2 + b^2)(2a - b) &= 2a^2 \cdot 2a + 2a^2 \cdot (-b) + b^2 \cdot 2a + b^2 \cdot (-b) = \\ &= 4a^3 - 2a^2b + 2ab^2 - b^3.\end{aligned}$$

Виконуючи множення многочленів, проміжні результати можна не записувати:

$$(2a^2 + b^2)(2a - b) = 4a^3 - 2a^2b + 2ab^2 - b^3.$$

У кожному з наведених прикладів добуток двох многочленів ми записували у вигляді многочлена. Взагалі, добуток будь-яких многочленів завжди можна записати у вигляді многочлена.

Приклади розв'язання вправ

рівняння:

$$\begin{aligned}(2-y) + 2y^2 &= 1. \\ -x)(5x+2) &= 5.\end{aligned}$$

429. а) $(x-1)(x+2) - x^2 = 3$;

б) $(2y - 1)$

430. а) $(x+3)(x-1) - x^2 = 5$;

б) $5x^2 + ($

Рівень Б

Перетворіть вираз у многочлен стандартного виг.

ду:

$$+ 1)(2x^2 + 5x);$$

$$- 2)(4b^2 + b - 4);$$

$$(2x - 5)(x^2 + 3x + 2);$$

$$3\frac{1}{6})\left(\frac{3}{19}a - \frac{9}{19}\right).$$

$$+ 3)(3b^2 - 2b + 1);$$

$$y + 2)(4y^2 + 3y - 3);$$

$$\frac{1}{4})\left(\frac{2}{3} - \frac{1}{9}x\right).$$

431. а) $(-3a + 2)(2a^2 + 2a - 3)$;

б) $(3x^2 - 2$

в) $(n^2 - n + 3)(n^2 + 2n + 2)$;

г) $(2b^2 - 3$

д) $(c + 2)(c + 3)(c - 5)$;

е) $(2x + 1$

є) $\left(\frac{2}{9}x - \frac{5}{6}\right)\left(\frac{1}{3}x + \frac{1}{6}\right)$;

ж) $\left(2\frac{2}{9}a$

432. а) $(4a + 3)(a^2 - 4a + 2)$;

б) $(b^2 - 2$

в) $(x - 2)(x + 5)(x - 4)$;

г) $(2y - 3$

д) $\left(\frac{4}{9}b - \frac{1}{3}\right)\left(\frac{2}{3}b + 1\right)$;

е) $\left(1\frac{2}{7}x +$

433. а) $(a+b)(a^2+5ab-b^2)$;
 в) $(3n^2-2nm-m^2)(3n-2m)$;

434. а) $(2x+y)(x^2+2xy-2y^2)$;

б) $(4x^2-3xy+y^2)(2x-7y)$;

г) $(3a-2b)(a-2b)(a^2+2ab)$.

-3);
 в) $(m-4)(n+k)$;
 г) $(2c+5)$;
 е) $(4a+6b)(3d-2c)$;
 д) $(y-b-2)$;
 ж) $(m-n+1)(k+l)$;
 з) $(a-2b)(3x-4y)$;
 и) $(2x-y-1)(a-3b)$;
 к) $(c+5)$;

тного вигляду:

б) $(5b-4)(3b-2)$;
 в) $(n-m)(n+4m)$;
 г) $(4c-3d)(3c+d)$;
 д) $(3x+2)(2x-1)$;
 е) $(4x-3y)(x-2y)$.

б) $(y+3)(y-4)-y(y-1)$;
 в) $(a^2+a-2)(a+3)+6-4a^2$;
 г) $(-x+4y)(2x-y)+2x^2-9xy$;
 д) $(a-4)(3a-4)+16a-16$;
 е) $-7mn+(m+5n)(2m-3n)$.

Рівень

Перемножте многочлени:

423. а) $(x+2)(y+z)$;

б) $(b+a)$;

г) $(a-b)(x-y)$;

д) $(2a-3)$;

е) $(x+y)(a-5b+2)$;

ж) $(2-c)$;

424. а) $(a+b)(c+3)$;

б) $(2x+y)$;

г) $(m+n)(a-b+1)$;

д) $(a+b)$;

Перетворіть вираз у многочлен стандартного вигляду:

425. а) $(a+3)(4a-3)$;

в) $(a^2+3a-4)(3a-2)$;

д) $(a-6b)(2a-b)$;

426. а) $(a-2)(a+3)$;

в) $(a+5b)(a-b)$;

Спростіть вираз:

427. а) $(3a-4)(2a+1)+5a$;

в) $(2x-5)(2x+3)-4(x^2-x)$;

д) $(a+b)(a-3b)+2ab$;

428. а) $(x+2)(2x+3)-2x^2$;

в) $(a+2b)(3a-4b)+3ab-3a^2$;

Розв'яжіть:

446. Знайдіть три послідовних цілих числа, квадрат найменшого з яких на 11 менший від добутку двох інших чисел.
447. Довжина прямокутника в 1,8 разу більша від ширини. Якщо довжину прямокутника збільшити на 3 см, а ширину зменшити на 2 см, то площа зменшиться на 9 см^2 . Знайдіть довжину і ширину прямокутника.
448. Довжина прямокутника на 4 см більша від ширини. Якщо $\dots$ б) $(a-b)(a-2b)(3a-2b)$.

Спростіть вираз:

435. а) $(3a-1)(2a+5) + (2a-5)(3a+1)$;
 б) $(x+7)(8x-1) - (2x+3)(4x-1)$;
 в) $(a-2)(1-2a+2a^2) - 2(a^3-3a^2-1)$;
 г) $(a^2-2ab+4b^2)(a+2b) - a^3 - b^3$;
 д) $(3xy^2-7x^2y)(3xy^2-2x^2y) + (3xy)^3 - (3xy^2)^2$.
436. а) $(4x-3)(3x+4) + (2x-3)(3x+1)$;
 б) $(2b-7)(4b-1) - (8b-3)(b+1)$;
 в) $(x+3y)(x^2-3xy+9y^2) - 18y^3$;
 г) $(a+b)(a+b-1) - a(a-1) - b(b-1)$.

Розв'яжіть рівняння:

437. а) $(x-1)(x-3) = (x-2)(x+3)$;
 б) $(2y-1)(1-y) + (y+1)(2y-3) = 0$;
 в) $(0,5x-3,5)(6x+2) + 30x = 3x(x-3) - 26$;
 г) $\left(\frac{1}{6}x + \frac{1}{3}\right)(x-1) = \left(\frac{1}{2}x - \frac{1}{3}\right)\left(\frac{1}{3}x + \frac{1}{3}\right)$.
438. а) $(x+6)(x-4) = (x-5)(x+4)$;
 б) $(0,5x+7)(4x-1) - (x+14)(2x-1) = 9$;
 в) $\left(\frac{3}{4}x - \frac{1}{4}\right)(2x+3) = (3x-1)\left(\frac{1}{2}x + \frac{3}{4}\right)$.

Доведіть, що значення виразу не залежать від значення х:

439. а) $(x+1)(x+4) - (x+2)(x+3)$;
 б) $(1-x)(2-x)(3-x) + (x-4)(x^2-2x+3)$.
440. $(x-3)(x^2+7x-3) - (x+2)(x^2+2x+3)$

457. Моторний човен проплив 72 км, рухаючись 3 год проти течії річки і 2 год — за течією. Знайдіть швидкість течії річки, якщо швидкість човна в стоячій волі дорівнює 15 км/год.

а) якщо довжину прямокутника зменшити на 1 см, а ширину збільшити на 2 см, то площа збільшиться на 10 см². Знайдіть довжину і ширину прямокутника.

Рівень В

а) Складіть вираз $(x-a)(x-b)(x-c)\dots(x-z)$, що є добутком 26 множників, з яких від змінної x віднімаються змінні, позначені всіма 26 буквами латинського алфавіту.

б) Складіть вираз (n — натуральне число):

$$(a^n + b^n)(a^n - b^n + 1) - a^{2n} + b^{2n}; \quad \text{б) } (1 + 2^{n+1})(5 - 2^{n+1}) + 4^{n+1}.$$

в) Доведіть тотожність:

$$(a+b+c)(a^2+b^2+c^2-ab-bc-ca) = a^3+b^3+c^3-3abc;$$

$$a^3+b^3+c^3=3abc, \text{ якщо } a+b+c=0.$$

г) Число n є цілим чисел при діленні на 6 дає в остачі 2, а інше — в остачі 3. Доведіть, що добуток цих чисел ділиться на 6 без остачі.

д) Числа a, b і c при діленні на 4 дають в остачі відповідно 1, 2 і 3. Доведіть, що число $abc + 2$ ділиться на 4 без остачі.

е) Три послідовних цілих числа. Що більше — добуток найменшого і найбільшого із цих чисел чи добуток інших двох чисел?

Записавши многочлен $ab + ac$ у вигляді добутку $a(b + c)$, кажуть, що многочлен $ab + ac$ розкладено на два множники a і $b + c$. Кожний із цих множників є многочленом (перший многочлен складається лише з одного члена).

Розкласти многочлен на множники означає подати його як добуток кількох многочленів.

Порівняйте

$a(b+c) = ab+ac$	помножили одночлен на многочлен; результат — многочлен
$ab+ac = a(b+c)$	розклали многочлен на множники; результат — добуток одночлена і многочлена

2. Розглянемо один зі способів розкладання многочленів на множники. Виконаємо множення одночлена на многочлен:

$$x(x+y) = x \cdot x + x \cdot y = x^2 + xy.$$

Перепишемо ці рівності у зворотному порядку:

$$x^2 + xy = x \cdot x + x \cdot y = x(x+y).$$

449. Спр...
ків,
ми...
450. Спр...
а) (...
451. Дов...
а) (...
б) a ...
452. а) С...
чі 3...
б) Ч...
діть...
453. Дан...
мен...